

Odraz Venuše v mytologii

Venuše je díky své jasnosti nejčastější planetou, které si lidé na obloze všimnou. Na Sibiři byla jedinou planetou, která měla jméno – Cholbon. Všimli si jí na ranní i večerní obloze. Občas zaznamenali i jinou jasnou planetu, ale Venuše vedla. Nikoho tedy nepřekvapí, že ji znali už v dávné minulosti.

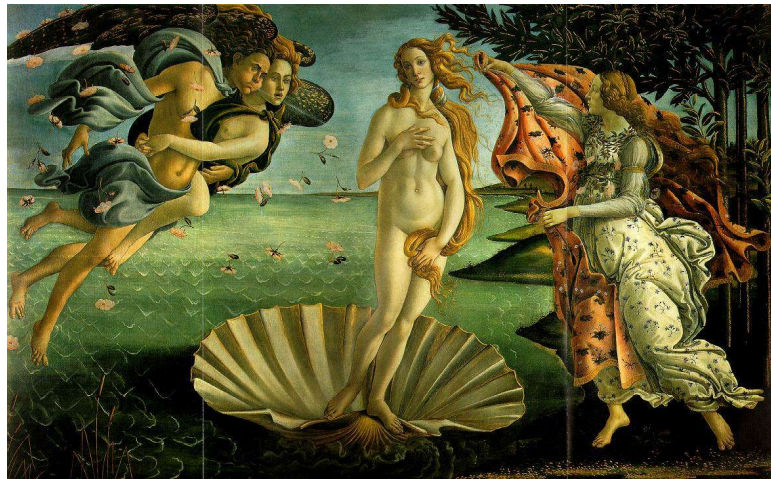
Venuše jako jasná „hvězda“ na obloze (Archiv British Astronomical Association)

Venuše a Afrodité

Venuše získala své jméno od římské bohyně lásky a míru. Pro Řeky to byla Afrodité, v Egyptě Isis a pro Feničany Astrate. Bývá spojována mezi kovy s mědí, trojúhelníkem, číslem pět, modrou barvou a pátkem. Sasové nazývali svoji bohyni plodnosti (ekvivalent předchozích bohyní z jiných kultur) Fria. Z jejího jména vznikl název Friday, zatímco francouzské Vendredi ukazuje na řeckolatinský původ.

Venuše-Afrodité je známa jako dcera nebes a moře, dítě Urana a Gaii. Někdy jako dcera Dia, nebo se píše, že vznikla z mořské pěny.

Zrození Venuše

Zrození Venuše od S. Botticelliho (namalováno v letech 1485-86) (archiv Uffizi Gallery, Florencie)

Existují dvě verze jejího zrození. Podle první z nich je starší než Olympští bohové. Když titán Cronus uřízl svému otci Uranovi genitálie a vrhl je do moře, vytvořila se kolem celého Kypru pěna, ze které povstala jako zralá mladá žena Afrodité.

Druhou variantu vypráví Homér. Ten říká, že Afrodité je dcerou Dia a mořské nymfy Dione. Vdala se za Hefaista (Vulkána) a měla s ním děti. Nicméně spíš než rodina jí zajímaly plotky s bohy i smrtelníky. Mezi jejími milenci byli Árés, bůh války a krásný Adonis. Afrodité byla matkou Erota (Cupida), Deimose (Panice) a Harmonie, manželky Cadma. Jedním z jejích smrtelných synů byl Aeneás, kterého měla s Anchisem, králem Dardanie. Za svou lásku k bohyni byl Anchises stížen bleskem.

Afrodité a Trójská válka

Paris a tři nejkrásnější bohyně

Venuše-Afrodité nepřímo zapříčinila Trójskou válku. Všechno začalo jako soutěž. Cílem bylo určit, která bohyně je nejkrásnější. Okruh byl zúžen na tři: Juno, Pallas Athénu a Afrodité. Jako soudce byl vybrán Zeus. Ten ale odmítl a poradil, aby se zeptaly mladého pastýře Parida. Ten měl soudit ne podle samotných bonyň, ale podle darů, které mu přinesly. Juno mu nabídla vládu nad Evropou a Asií, Pallas Athéna mu nabídla vést vojsko Trójanů do vítězné bitvy proti řeckům a Afrodité mu nabídla nejkrásnější ženu na světě. Paris dal jako výraz své volby zlaté jablko Afrodité a ta ho zavedla k Trójské Heleně. Tím zavdala důvod k Trójské válce

Venuše a Adonis

Další neopomenutelnou postavou byl Adonis. Smyrna, dcera kyperského krále Cinyra, byla údajně krásnější než Afrodité. Její matka se krásou Smyrny tolik chlubila, že vzbudila bohyninu pomstychtivou náladu. Ta způsobila, že se Smyrna zamilovala do vlastního otce, a ve chvíli, když byl opilý, s ním přišla do jiného stavu. Když to král zjistil, odsoudil vlastní dceru k trestu smrti a když pozvedal meč, aby popravu vykonal, proměnila ji Afrodité v myrtový keř. Adonis ho pokácel a rozsekl na dva kusy.

Aby byl vychován, byl Adonis poslán k Persefone (královně smrti), ale Persefone i Afrodité se do něho zamilovaly a chtěly ho pro sebe. K řešení pře byly přizvány Múzy. Spor byl rozhodnut tak, že Adonis měl strávit třetinu života s Persefone, třetinu s Afrodité a třetinu jako honák v horách.

Afrodité ale použila svoji sílu aby si Adonise udržela déle, než jí bylo přiděleno. Persefone tedy požádala Área aby se přeměnil na divokého kance a zabil Adonise na svazích hory Libanon, aby Adonis prolil svou krev před očima Afrodité. Ta ale stále nebyla spokojená a požádala o zásah Dia. Ten dovolil Adonisovi trávit polovinu času na Zemi a unikat tak z podsvětí.

Ištar

Tento příběh je podobný sumerské báji o bohyni Ištar. Sumerové, kteří od Řeků vyšli z řecké astronomie nazývali Venuši Inanna, Ištar nebo Eštar. Jako ranní hvězda to byla bohyně lásky, sexu a erotiky ale také války. Měla křídla, jezdila na lvu a byla ozbrojena lukem a šípy. Bývá často zobrazována poblíž boha Slunce. Její sestra, která bývala vidět večer, byla hlídačkou u brány říše smrti.

Sumerská bohyně Ištar

Sestoupila do podsvětí, aby tam našla duši svého milence Tammuze. Jak cestovala podsvětím, ztrácela svoji krásu a když předstoupila před královnou smrti, byla pověšena na hák a ponechána smrti. Bohové ji ale zachránili a ona se stala královnou nebes.

Ostatní kultury

Číňané ji nazývali Velká bílá bohyně a spojovali ji s kovy (hlavně zlatem), západním směrem a pátkem. Myšlenku řídit kalendář podle planet převzali číňané pravděpodobně z Indie.

Astronomové ve střední Americe měli podobná pravidla. Jejich Maya byla bohyní válek, která rozsévala zkázu a smrt. Májští astronomové zaznamenávali svá přesná pozorování planety a jejich rituální kalendář byl založen na těchto pozorováních.

Májský kalendář (archiv Corel Company)